

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XX. Quid nobis faciendum in turpium, & malarum cogitationum
tentationibus, & de remedio contra eandem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

nam. Vt pater filio, quem multum diligere, pædagogum adiungit, qui cum custodiat, & doceat bonos mores: sic & Deus valde nos amat, & tanti facit, vt cuique Angelum vt pædagogum dedit.

Vt ad propositum redeamus, vt Angelum habemus, habemus & Diabolum, cui nihil aliud curæ, quam nos ad malum prouocare, & in nobis malas cogitationes, & deteriores motus excitare. Hinc semper occasionem & opportunitatem ad hoc expectat; nunquam enim dormit, & inclinationem nostram aduertit, idque, quod magis nobis aridet, explorat, vt eo nos aggrediatur & tenter, hoc vt medio, carne & sensualitate nostra vtens, vt nobis noceat. Ideoque dicebat Deus Diabolo: *Nunquid considerasti seruum meum Iob?* vt qui illum obseruabat. *Et Diabolus est à dextris eius.*

Iob. 2. 3.
Psal. 108. 6.

Dum ergo aliquis motus vel cogitatio tibi surrepit, quæ ad peccatum aliquod vel imperfectionem excitat, intellige Diaboli tentationem esse, & crucis signo te signa, & caue, quasi Diabolum videres, qui tibi diceret, vt tale quid faceres.

Gregorius.

Sanctus Gregorius *libr. 2. Dialog. capitulo 75.* quoddam citat exemplum, quod sancto Benedicto cum quodam Monacho contigit, quo hoc clarius exponitur. Dicit Monachum quendam vocatione valde tenratum fuisse; videbatur Religionis austeritatem ferre non posse, & ad sæculum volebat redire. Sape ob hanc tentationem ad sanctum Benedictum veniebat, cui ille dicebat Diaboli esse tentationem, & ideo faceret, quod oportebat.

Cumque id sæpius contingeret, & nihil proficeret, quod nouius semper instaret, & veniam exeundi peteret. Cuius instantia Sanctus defatigatus consensit vt abiret, & iussit illi vestes dari. Sed vt pater non potuit non dolere & pro illo orare. Et exiens portam monasterij Monachus, vt ad sæculum reuertetur,

videt sibi obuium fieri magnam Draconem, qui patulo ore illum deuorare nitentur.

Qui timore correptus, & tremens magna voce clamare cepit: Succurrite, fratres, succurrite, fratres: nam hic draco me deglutire nititur. Accurrunt Monachi, & draconem non vident, sed solum Monachum trementem, & quasi mortuum proximum: quem in Monasterium referunt, & ille se intus videns vult nunquam se inde exiturum. Quod & recipere compleuit, & postea non amplius illam sensit tentationem.

Notat in dicto exemplo sanctus Gregorius, quod sancti Benedicti oratione draconem viderit, qui illum deuorare volebat, quem antea non viderat, quamuis illum insequeretur, quod illum nec draconem nec Diabolum duceret, sed illum videns, & noscens, cepit vociferari, & auxilium implorare, vt ab illo liberaretur.

Sic vt hoc non imaginatio, nec hominis inuentum sit; sed ita vere & re ipsa contingit, & quotidie contingat, Diabolum esse, qui nos in tentatione aggreditur. Et id nos sanctus Apostolus Petrus vt bonus pastor moner, & sancta Ecclesia nobis quotidie in memoriam reducit, vt magni ponderis negotium: *Fratres, sobrii estote, & vigilate, quia aduersarius vester Diabolus, tanquam iurgians circuit, quærens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide: nec vos dolis & perusionibus seduci permittite.*

CAPVT XX.

Quid nobis faciendum in turpibus & malorum cogitationum tentationibus, & de remedio contra easdem.

IN hoc primo considerandum, aliquos esse, qui graui tristitia & dolore afficiuntur, dum se malis cogitationibus, vt blasphem.

blasphemis, vel contra fidem, vel turpibus & inhonestis vexari animaduertunt; tali modo, vt sibi persuadeant, se à Deo desertos, & obliuioni traditos, & ipsius in illos iram inflammaram esse; quod talia ipsis in mentem veniant: qui magnus error est.

Narrat Gerson 3. part. fol. 71. de Monacho quodam, qui vitam solitam in deserto agebat, & multum cogitationibus & blasphemis, & turpibus & inhonestis imaginationibus exagitabatur: tamque annos viginti tentatio hæc durabat, & nemini hanc aperite audebat, credens inauditum & nunquam visum quid id esse, & aliquem scandalizandum, si tale quid audiret.

Tandem finitis viginti annis, accessit senem quendam & experum Patrem, cui nec verbo audens cogitationes suas exponere, scripto easdem exhibuit. Senex scriptum legit, & ridere incipit, & monacho ait: Impone manum capiti meo. Qua imposta, dicit Senex: Totum hoc tuum peccatum in me recipio, de plus de eo posthac te mordeat conscientie vermis. Monachus miratus ait: Quis sic? Videbar tibi iam in infernum descendisse, & tu dicis vt hoc nihili faciam? Dicit illi Senex: An forsitan delationem aliquam in malis & turpibus hisce cogitationibus habuisti? Dicit alter: Bone Deus! minime; sed magnum dolorem & afflictionem. Inde ergo patet (aiebat Senex) te hoc non agere, sed contra voluntatem pati, Diaboli instigatione, qui hoc ipso te ad desperationem protrahere conatur. Ideo, fili mi, consilium meum sequere, & si posthac mala hæc tentationes redierint, dicito: Super te spiritus maligne sit hæc blasphemia & turpis cogitatio; ego hic partem nullam volo, sed credo & recipio, quidquid sancta nostra mater Ecclesia credit & recipit, & potius vitam perdam, quam Deum offendam. Hoc modo monacho succursum est, qui postea nunquam eandem tentationem sensit.

Et hic obiter notetur, illis, qui ob difficultatem aliquam, quam sentiunt, non aperunt tentationes suas; maiorem esse dolorem eas non aperiri, quam operari: vt suo loco dicetur.

3. p. 17. 7. c. 6

Viginti annos monachus hic magnam afflictione & dolore vixerat, eo quod tentationem non declarauerat, qua declarata, statim quietem & tranquillitatem adeptus est. Quanto labori pepercisset, si quod post viginti anno fecit, initio fecisset. Sic vt nouum quid & insolitum non sit tentatio, nec eam vt talem mirari.

Superest, vt dicamus, quomodo nos in similibus malorum & turpium cogitationum tentationibus gerere debeamus.

Aliqui, quid sibi in his agendum, ignorant; nam omnes neruos intendunt, vt cogitationes has repellant, & proficiant, compescendo tempora, contrahendo frontem, mouendo caput, claudendo oculos, quasi dicere volentes: Hac non intrabitis. Et subinde, nisi dicant: Nolo; videntur sibi consensisse. Maius est damnum, quo quis se hoc agendi modo afficit, quam quod à tentatione patitur.

Ridiculus
modus ille
abigendi.

Famulus Regis Saul, qui Regi vicinior erat, altum vociferabatur, & arguebat illum, qui à longe vociferabatur, quod Regem excitaret & turbaret: *Quis es tu, qui clamas & inquietas Regem?* Tu te ipsum inquietum reddis, & te ipsum vicinum turbas, & de tentatione, que foris est, queretis.

1. Reg. 26. 24.

Bene hoc notandum; nam multorum hoc capita obtundit, præsertim scrupulosorum. Nec oratio, nec exercitia spiritualia capita obtundunt, nec vexant, & sanitati nocent, sed eorum scrupuli & indiscretiones. Idque Diabolus petit, qui prohibet illos quam longissime à consensu abesse. Idem illi non paruo, sed magno commodo & lucro est, nec negotium est, quod magna vehementia peragendum sit.

Qua ergo ratione tentationibus hisce ob-

aa 1 sta.

standum & resistendum? Sancti & vitæ spiritualis Magistri docent, modum his resistendi non esse, vt pugnetur, quo fugentur, fatigando & vim sibi inferendo imaginatione, sed solum illas parui faciendo.

Quod quibusdam similitudinibus à rebus abiectis sumptis, sed rem exacte exprimentibus declarant. Vt dum caniculi alicui allatrant, si illos nihili faciat; statim abeunt; si illos alicuius faciat, & ad eosdem veniat, iterum latratum redeunt: idem & in his cogitationibus euenit.

Ideoque optimum in his remedium est illos flocci pendere, sic enim celerius nos relinquent. Vel faciendum monent, vt ille, qui plateam transt, & cui ventus multum pulueris in faciem conijcit, ille vero hoc nihili facit, sed occludit oculos, & progreditur.

Et ad maiorem eorum, qui his tentationibus vexantur, consolationem, vtque tandem aliquando inducantur hoc remedio vt; monent Sancti, quod quantumlibet peruersæ sint cogitationes, nihili tamen easdem faciendas, sed quo deteriores sunt, tanto minoris ducendas, quod non tam periculose sunt. Possuntne illis deteriores esse, que sunt contra Deum, & Sanctos, contra fidem & Religionem? In his vero minus periculi est; quo enim deteriores, tanto à voluntate nostra & consensu remotiores. Hincque nihil hic timendum, licet surrepant, nulla namque hoc culpa committitur, nec penes te est, nec tu hoc agis, sed contra voluntatem patetis Dæmonis astus, qui te desperare & animum despondere, vel in magnam aliquam tristitiam labi & protrahere conatur.

S. Catharina
Senensi.

Refertur de Catharina Senensi, quod quodam die his cogitationibus valde exagitata & afflictæ apparuerit Christus Seruator noster, & statim omnes nubes hæ euauerunt. Ipsa suauiter sponso suo conquesta est: Hei, Domine mi, vbi eras, dum talia cor meum transirent?

Dicebat illi Christus: In corde tuo, filia, eram. Inter tam turpes & prauas cogitationes, Iesu mi, eras? Respondit Iesus: An gaudebas, illas te cogitationes habere? Animam vulnerabant, Domine, & nescio, quid præ illis elegerem. Quis tibi (inquebat) illas displicere faciebat, nisi ego, qui aderam? Sic vt quantumlibet turpes & prauæ sunt cogitationes, si illis non delecteris, sed potius tibi dolori & tristitiæ sunt, non solum non reliquit te Deus, sed illud tibi potius loco signi esse potest, Deum te inhabitare, ipse enim est, qui tibi odium hoc peccati & hunc timorem Deum perdendi concedit. *Cum ipse sum in tribulatione, dicit Psalmus. Dominus in ruborum, spinarum & ignis medio est Deus.*

Dicit sanctus Bernhardus *de interiori domo, cap. 19.* Molesta est lucta, sed fructuosa: quia si habet penam, habebit & coronam: non nocet sensus, vbi non est consensus: imo quod resistentem fatigat, vincentem coronat. In huius confirmationem ait Ludouicus Blosius *in Speculo spirituali, capit. 6.* Qui delectatur vane sibi placere, quamuis solum semel fiat, peius est in oculis Dei, quam si multos annos similes pateretur mortis, quantumlibet mali sint, si consentiam non præbeat. Ideoque non est, quod tristetur, nec magni faciat sensus & cogitationes has, & in ipsidem te habere, quasi non per te, sed alium transirent. Et potes tibi persuadere (ait Sanctus quidam) eas extra te fieri, cogitationes enim prauæ in te sunt, si illis consentias, & non aliter; & si non consentias, domum tuam ingressæ non sunt, sed solum foris ostium tuum pulsauerant.

Animaduertant hic spiritualis vitæ Magistri, ista nimis anxie timere & magni facere, non solum non vtile, sed malum & damnosum esse, eo quod tentationem augeat: quod vsu ipso patet, & huius ratio naturæ conuenit, idemque Philosophi docent.

Timor enim imaginationem mouet,
&

& quid sapius cogitare & perpendere, alius idem memoria imprimi facit, quo augetur & crescit tentatio. Ut videre est aliquem tabulam angustam humi positam sine timore transire, dum vero tabula in sublimi collocata est, timor impedit, ne securus & sine metu eandem transeat, sed magno cum cadendi periculo: timore enim sanguis se circa cor colligit, & membris virtute sua & vigore priuatis, magno cum periculo vadit & cadit.

Idem & timor & pusillanimitas in tentationibus operatur, ideoque non conuenit nimio timore in similibus corripit, nec huiusmodi magni facere: hoc enim modo in obliuionem venirent. Attamen Gerson & plures alij hic aduertunt, quamuis particularis ille timor hic non tam sit necessarius, tamen generalem peccati timorem hic multum conducere & vtile esse, petendo à Deo: *Ne permittas me separari à te:* & firmiter statuendo potius milles male mori, quam semel mortaliter peccare, non cogitando tamen in particulari de hac tentatione, quæ se tunc temporis oppugnat.

His aliud punctum accedit, quod multum à Sanctis commendatur, & conuenit contra omne interiorum tentationum genus. Estque huiusmodi. Adueniente praua tentatione, intellectum diuertere ad aliquam considerationem & cogitationem bonam: Ut de morte Christi crucifixi, vel simili argumento. Id tamen non debet fieri vim imaginationi inferendo, nec se defatigando, vel anxiam reddendo, sed solum mala cogitationi corpus subtrahendo, & bonæ applicando.

Sicuti dum quis vadit, ut alium conueniat, qui tamen semper se fingit impedire, & ortum ei non esse: vel sicut dum viro prudenti aliqua absurda & importuna dicuntur, & ille caput alio vertit, dedignans illis respondere, vel attendere.

Hic his tentationibus resistendi valde vtilis, facilis, & securus est modus:

nobis enim bona cogitatione occupatis, difficile fuerit malæ consentire. Hinc vtile fuerit aliquem altius penetrare in orationem earum rerum, quæ plus illum mouere solent, ijs se adsuenscens: hac enim ratione adsequetur, ut dum aliqua tentatione, & mala cogitatione defatigatus & vexatus est, ut ibi statim refugium reperiat.

Ideoque conducit, ut quilibet aliqua habeat refugij loca, quibus similibus in periculis latere & refugere queat, ut ille, qui loca sacra adit. Aliqui ad Christi vulnera confugiant, præsertim ad illud lateris, & ibi se secutos sentiant: *In foraminibus petra, in cæuerna maceria.* Aliqui sibi consultum putant memoria mortis, iudicij vel inferni. *Quis mihi hoc retribuatur, ut in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus? Quisque sumit, quod sibi vtilius ducit, & magis mouet, & conatur aliquod horum penetrare, & familiare reddere, ut facile eo recurrat, & statim ingressus illi tali tempore pateat & detur.*

Narrat Abbas Smaragdus *libr. de gemma anima.* mirandum quid, sed huic materię aptum & vtile. Dicit, Religiosum quendam duos Dæmones inter se colloquentes audisse, & vnum alterum interrogasse: *Qui tibi cum monacho tuo agitur? Respondit alter: Recte; dum enim cogitationem suggero, statim subsistit, & incipit cogitare, & post reflexionem facit: qualis fuit illa cogitatio? an diu hæsi? si mea causa accidit? si restiti? si consensi? unde aduenit? an aliquam causam ad eandem dedi? an fecerim, quod potui? hacque ratione cerebrum turbo, & quasi ad insaniam redigo. Felicitate res Diabolo cadit, dum quis rationes querit, & interrogationes & responsiones in tentationibus proponit; certum enim est illi argumenta & contrarias rationes non defuturas.*

Alter Diabolus dicebat: Non recte mihi cum monacho succedit negotium: simulatque enim ei malam cogitationem

nem offero; statim ille ad Deum confugit, vel aliam bonam cogitationem assumit, vel ex sede surgit, & aliqua se re occupat, vt de hac non cogitet, vel eam nihil aestimet, ideoque mihi ad eum accessus non patet.

Hic optimus est his tentationibus & cogitationibus resistendi modus: illis ingressum non dare, nec respondere, nec rationes proponere, nec disputare cum tentatione, sed caput & faciem auertere, & illam flocci pendere. Dumque fugiuntur, & aures eis non dantur, sed avertit se quis ad bonam aliquam cogitationem, vt diximus, melius est. His vero non sufficientibus, nec cogitationem diuertere valentibus, conducit exteriori aliquo se opere occupare.

CAPVT XXI.

Differenti modo differentibus tentationibus resistendum.

Clim. c. 16. **S**ANCTVS Ioannes Climachus de discretione agens, docet differenti modo differentibus cogitationibus resistendum: aliqua enim vitia ex natura sunt rædiosa & fastidiosa, cuiusmodi sunt ira, inuidia, rancor, odium, vindictæ cupiditas, impatientia, indignatio, animi amaritudo, tristitia, contentio, & similia.

Alia vitia secum delectationem adducunt, qualia sunt peccata carnis, edere, bibere, ludere, ridere, loqui, & aliæ sensuales delectationes & recreationes. Quandoquidem posterioris generis vitia eius naturæ sunt, vt quo plus adspiciuntur, & oculis hærent; tanto plus cor ad se trahunt alliciunt; dicit contra eadem fugiendo pugnandum esse, hoc est, occasiones vitando, & oculos, memoriam, & illorum inspectionem auertendo summa cum velocitate. Contra prioris vero generis vitia decertandum, contra eadem luctando, attente inspicien-

do naturam, malitiam, & eorum turpitudinem, vt tanto facilius expugnetur. Quod minori cum periculo fit, quod non tam facile adhæreant, quamquam & iræ & vindictæ cupiditati corpus fit subtrahendum, nihil cogitando, quod nos ad illas incitare queat.

Idem hoc docent Cassianus & sanctus Bonauentura, & addunt, quod in prioris generis vitijs cui licet expetere se exercere, & occasiones querere cum illis certandi, vt conuersando & agendo cum illis, qui se persequuntur & offendunt, ad patientiam parandam, & illi se subiaciendo, qui plane voluntatem sedit, vt discat obedire & humilis esse. In vitijs vero carnalibus temeritas & periculosum foret has tentationes expetere, & occasiones captare. Hincque Christus Seruator noster hoc vitio tentari noluit, vt doceret; nos simili tentationi non exponere debere, quamuis id fiat maioris præmij & triumphij spe. Hoc enim vitium naturæ humanæ valde est conforme, & quia secum non solum in voluntate, sed & in corpore voluptatem & delectationem fert, facilius & periculosior est eius ingressus.

Ad quod docendum sanctus Bonauentura egregiam allegat similitudinem: Vt hostis, qui ciuitatem aliquam oppugnat, facilius illa poritur, si aliquos sibi stidentes intus habeat: eodem modo & hostis Diabolus hoc intus habet, qui singulariter illi faueat in huiusmodi tentatione, quod est corpus nostrum, ob magnam, quam inde percipit, voluptatem, secundum illud sancti Pauli, 1. ad Corinthios 6. versic. 18. *Omne peccatum, quodcumque fecerit homo, extra corpus est.* In reliquis vitijs non tantam partem habet corpus, quam hic magnam habet. Ideo necesse valde occasiones auertere, & cogitationes & imaginationes magna cum diligentia vitari & amoueri, que de hoc vitio surrepunt: idcirco ibi adicit Apostolus, 1. ad Corinthios 6. versic. 18. *Fugite fornicationem.* Fugiendo ergo huic resistendum tentationi, & vincendum: hoc